KOHTUJURISTI ETTEPANEK
VERICA TRSTENJAK
esitatud 28. aprillil 2010[1]

Sisukord

I. Sissejuhatus ..... I - 9993

II. Õiguslik raamistik ..... I - 9994

A. Direktiiv 89/106 ..... I - 9994

B. Direktiiv 89/686 ..... I - 9996

C. Otsus 93/465 ..... I - 9997

III. Euroopa standard EN 795 ..... I - 9997

IV. Asjaolud ja eelotsusetaotlus ..... I - 10000

V. Menetlus Euroopa Kohtus ..... I - 10002

VI. Poolte väited ja argumendid ..... I - 10003

A. Esimene eelotsuse küsimus ..... I - 10003

B. Teine eelotsuse küsimus ..... I - 10004

C. Kolmas eelotsuse küsimus ..... I - 10005

D. Neljas eelotsuse küsimus ..... I - 10006

E. Viies eelotsuse küsimus ..... I - 10006

F. Kuues eelotsuse küsimus ..... I - 10007

G. Seitsmes ja kaheksas eelotsuse küsimus ..... I - 10008

1 – Algkeel: saksa.

VII. Õiguslik hinnang ..... I - 10009

A. Üldmärkused ..... I - 10009

B. Esimene eelotsuse küsimus ..... I - 10010

C. Teine eelotsuse küsimus ..... I - 10014

D. Kolmas eelotsuse küsimus ..... I - 10016

E. Neljas eelotsuse küsimus ..... I - 10018

F. Viies eelotsuse küsimus ..... I - 10021

G. Kuues eelotsuse küsimus ..... I - 10021

H. Seitsmes ja kaheksas eelotsuse küsimus ..... I - 10022

VIII. Ettepanek ..... I - 10023

I. Sissejuhatus

1. Käesolevas EÜ artikli 234[2] alusel algatatud eelotsusemenetluses esitab Rechtbank 's-Gravenhage (edaspidi „eelotsusetaotluse esitanud kohus") Euroopa Kohtule kaheksa eelotsuse küsimust selle kohta, kuidas tõlgendada nõukogu 21. detsembri 1988. aasta direktiivi 89/106/EMÜ ehitustooteid puudutavate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta[3] (edaspidi „direktiiv 89/106") ning nõukogu 21. detsembri 1989. aasta direktiivi 89/686/EMÜ isikukaitsevahendeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta[4] (edaspidi „direktiiv 89/686").

2. Nende eelotsuse küsimustega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt

2 – Vastavalt 13. detsembril 2007 alla kirjutatud Lissaboni lepingule, millega muudetakse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Ühenduse asutamislepingut (ELT C 306, lk 1), on praegu eelotsusetaotluse esitamise aluseks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 267.

3 – EÜT L 40, lk 12; ELT eriväljaanne 13/09, lk 296, muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. septembri 2003. aasta määrusega (EÜ) nr 1882/2003 EÜ asutamislepingu artiklis 251 osutatud menetlusele vastavates õigusaktides sätestatud rakendusvolituste kasutamisel komisjoni abistavaid komiteesid käsitlevate sätete kohandamise kohta nõukogu otsusega 1999/468/EÜ (ELT L 284,lk 1; ELT eriväljaanne 01/04, lk 447).

4 – EÜT L 399, lk 18; ELT eriväljaanne 13/10, lk 98, muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. septembri 2003. aasta määrusega (EÜ) nr 1882/2003 EÜ asutamislepingu artiklis 251 osutatud menetlusele vastavates õigusaktides sätestatud rakendusvolituste kasutamisel komisjoni abistavaid komiteesid käsitlevate sätete kohandamise kohta nõukogu otsusega 1999/468/EÜ (ELT L 284,lk 1; ELT eriväljaanne 01/04, lk 447).

selgitust selle kohta, kas lamekatusetöödel kukkumise kaitseks ette nähtud ankurdusseadmed, mis hõlmavad katusega kindlalt ühendatud ankurdusvahendit, võivad kuuluda direktiivi 89/106 kohaldamisalasse ja/või direktiivi 89/686 kohaldamisalasse. Seoses sellega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus veel teada, kas ja millistel tingimustel tohib sellistele ankurdusseadmetele kinnitada CE-märgist.

II. Õiguslik raamistik

A. *Direktiiv 89/106*

3. Direktiivi 89/106 artikkel 1 sätestab:

„1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse ehitustoodetele, kuivõrd artikli 3 lõikes 1 osutatud ehitistele esitatavad olulised nõuded neid puudutavad.

2. Ehitustoode tähendab käesoleva direktiivi tähenduses toodet, mis on toodetud püsivaks paigaldamiseks ehitisse, sealhulgas nii hoonetesse kui rajatistesse.

Ehitustooteid nimetatakse edaspidi toodeteks; hooneid ja rajatisi nimetatakse edaspidi ehitisteks."

4. Direktiivi 89/106 artikkel 2 sätestab:

„1. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et artiklis 1 osutatud tooteid, mis on kavandatud kasutamiseks ehitistes, võib viia turule ainult juhul, kui nad on kõlbulikud otstarbekohaseks kasutamiseks, see tähendab, et neil on sellised omadused, et ehitised, kuhu nad püsivalt paigaldatakse, üles pannakse, kasutatakse või monteeritakse, vastavad õige projekteerimise ja ehitamise korral artiklis 3 osutatud olulistele nõuetele, kui selliste ehitiste kohta kehtivad selliseid nõudeid sisaldavad eeskirjad.

2. a) Kui ehitustooted kuuluvad teisi aspekte käsitlevate direktiivide rakendusalasse, mis näevad samuti ette artikli 4 lõikes 2 märgitud CE-märgise kinnitamist, näitab märgis, et eeldatakse ehitustoodete vastavust ka nende direktiivide sätetele.

[...]"

5. Direktiivi 89/106 artikkel 3 sätestab:

„1. Ehitiste suhtes kohaldatavad olulised nõuded, mis võivad mõjutada toote tehnilisi omadusi, on sätestatud eesmärkide kaupa I lisas. [...]

[...]

3. Olulised nõuded täpsustatakse dokumentides (tõlgendusdokumentides), et luua vajalikud seosed lõikes 1 sätestatud oluliste nõuete ja standardiseerimismandaatide, Euroopa tehnilise tunnustuse suuniste mandaatide või muude tehniliste kirjelduste vahel artiklite 4 ja 5 tähenduses."

6. Direktiivi 89/106 artikkel 4 sätestab:

„1. Standardeid ja tehnilisi tunnustusi nimetatakse käesoleva direktiivi tähenduses tehnilisteks kirjeldusteks.

Ühtlustatud standardid on käesoleva direktiivi tähenduses tehnilised kirjeldused, mille on vastu võtnud CEN või Cenelec või mõlemad, komisjoni poolt antud mandaatide alusel kooskõlas direktiiviga 83/189/EMÜ artiklis 19 osutatud komitee arvamuse põhjal ning kooskõlas komisjoni ja kahe nimetatud asutuse poolt 13. novembril 1984 allkirjastatud koostöö üldsätetega.

2. Kui ehitustoodetel on CE-märgis, mis näitab nende vastavust käesoleva direktiivi sätetele, sealhulgas V peatükis sätestatud vastavushindamise menetluste ja III peatükis sätestatud menetluse nõuetele, ja neid kasutades on võimalik püstitada selliseid rajatisi, mis õigesti konstrueerituna ja ehitatuna vastavad artiklis 3 märgitud olulistele nõuetele, käsitlevad liikmesriigid neid tooteid kasutamiskõlblikena. [...]"

7. Direktiivi 89/106 artikkel 7 sätestab:

„1. Toodete ühtlustatud standardite kvaliteedi tagamiseks töötavad standardid välja Euroopa standardimisorganisatsioonid mandaatide alusel, mille annab komisjon direktiivis 83/189/EMÜ sätestatud korras ning pärast konsulteerimist artiklis 19 osutatud komiteega kooskõlas 13. novembril 1984. aastal allkirjastatud komisjoni ja nimetatud asutuste vahelise koostöö üldsätetega.

2. Väljatöötatud standardid sõnastatakse võimaluse piires toote toimivusena, võttes arvesse tõlgendusdokumente.

3. Kui Euroopa standardimisorganisatsioonid on standardid välja töötanud, avaldab komisjon viited standarditele Euroopa Ühenduste Teataja C-seerias."

B. *Direktiiv 89/686*

8. Direktiivi 89/686 artikkel 1 sätestab:

„1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse isikukaitsevahendite (edaspidi IKV) suhtes.

Selles nähakse ette nende turuleviimise ja ühenduses vaba liikumise tingimused ja ohutuse põhinõuded, millele IKVd peavad vastama, et tagada kasutajate tervise kaitse ja ohutus.

2. Käesolevas direktiivis tähendab IKV mis tahes seadet või vahendit, mis on konstrueeritud selleks, et inimene kannaks või hoiaks seda kaitseks ühe või mitme tema tervist ja ohutust ohustava mõjuri eest.

IKVde hulka kuuluvad samuti:

a) mitmest seadmest või vahendist koosnev liitvahend, mille tootja on sidusalt ühendanud inimese kaitsmiseks ühe või mitme võimaliku samaaegse ohu eest;

b) kaitseseade või -vahend, mis on püsivalt või lahtivõetavana ühendatud individuaalse vahendiga, millel ei ole kaitseotstarvet ja mida inimene kannab või hoiab teatava tegevuse sooritamiseks;

c) vahetatavad IKV osad, mis on selle normaalseks toimimiseks vajalikud ja mida kasutatakse ainult selle IKV jaoks.

3. Iga süsteemi, mis on viidud turule koos IKVga ja mida kasutatakse viimase ühendamiseks teise välise lisaseadmega, tuleb käsitleda IKV sidusosana ka siis, kui ei ole ette nähtud, et kasutaja kannab või hoiab seda süsteemi pidevalt kogu ohuga kokkupuutumise ajal.

[...]"

9. Direktiivi 89/686 artikli 3 kohaselt peab artiklis 1 osutatud IKV vastama II lisas ettenähtud tervise ja ohutuse põhinõuetele.

10. Vastavalt direktiivi 89/686 artikli 4 lõikele 1 ei või liikmesriigid keelata, piirata ega takistada isikukaitsevahendite või nende osade turuleviimist, kui need vastavad kõnealuse direktiivi sätetele ja kui neil on CE-märgis, mis tõendab nende vastavust kõigile kõnealuse direktiivi sätetele, sealhulgas II peatüki sertifitseerimismenetluse nõuetele.

C. Otsus 93/465

11. Nõukogu 22. juuli 1993. aasta otsuse 93/465/EMÜ, mis käsitleb tehnilise ühtlustamise direktiivides kasutatavaid vastavushindamismenetluse eri etappide mooduleid ning CE-vastavusmärgise kinnitamise ja kasutamise eeskirju [5] (edaspidi „otsus 93/465"), artikkel 1 sätestab:

„1. Tööstustoodete turustamist käsitlevates tehnilise ühtlustamise direktiivides kasutatavad vastavushindamismenetlused valitakse lisas loetletud moodulite hulgast kooskõlas käesolevas otsuses ja lisas esitatud üldsuunistes sätestatud kriteeriumidega.

[...]

2. Käesolevas otsuses sätestatakse CE-vastavusmärgise kinnitamise eeskirjad, mis on ette nähtud tööstustoodete projekteerimist, tootmist, turuleviimist, kasutusele võtmist või kasutamist käsitlevates ühenduse õigusaktides.

[...]"

III. Euroopa standard EN 795

12. Euroopa Standardikomitee võttis Euroopa standardi EN 795 (edaspidi „standard EN 795") vastu 29. märtsil 1996 ning komisjon avaldas selle 12. veebruaril 2000 seoses direktiivi 89/686 rakendamisega

5 – EÜT L 220, lk 23; ELT eriväljaanne 13/12, lk 195.

ühtlustatud standardina nimetatud direktiivi tähenduses. [6]

13. Standard EN 795 sätestab:

„1. Käsitlusala

Käesolev standard esitab nõuded, katsemeetodid, märgistuse ja kasutusõpetuse ankurdusseadmete tarvis, mis on ette nähtud kasutamiseks ainult koos kõrgelt kukkumise individuaalkaitsevahenditega.

Standard ei kehti konksude (EN 517) ja käiguteede (EN 516) kohta, samuti fikseeritud ankurduspunktide kohta, mis on ehitustarindi osaks.

[...]

6 – Komisjoni 12. veebruari 2000. aasta teatis, mis on seotud nõukogu 21. detsembri 1989. aasta direktiivi 89/686/EMÜ (isikukaitsevahendeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta), mida on muudetud direktiividega 93/68/EMÜ, 93/95/EMÜ ja 96/58/EÜ, rakendamisega (EÜT C 40, lk 5). See teatis avaldati siiski sõnaselge reservatsiooniga, et selles ei käsitleta seadmeid, mis kuuluvad klassi A (ehituslikud ankurdusvahendid), klassi C (horisontaalsete elastsete kaablitega ankurdusvahendid) ja klassi D (horisontaalsete jäikade raampuudega ankurdusvahendid), vt käesoleva ettepaneku punkt 121.

3. Mõisted

Käesoleva standardi kohaldamisel kehtivad järgmised mõisted:

3.1 Ankurdusseade: üksikosa, mitu üksikosa või ühe või mitme ankurduspunktiga osad.

3.2 Üksikosa: koostisosa või osasüsteemi osa. Üksikosad on näiteks köied, rihmad, hoidvad silmused, paigaldusvahendid või kaablid.

[...]

3.4 Ankurduspunkt: üksikosad, millele saab kinnitada isikukaitsevahendid pärast ankurdusseadme kokkupanemist.

3.5 Ankurdusvahend: üksikosa või üksikosad, mis on kestvalt kinnitatud ehitustarindiga ning millega saab kinnitada ankurdusseadmeid või isikukaitsevahendeid.

[...]

3.13. Klassid	4.3. Erinõuded ankurdusseadmetele
3.13.1. Klass A	4.3.1. Klass A
3.13.1.1. Klass A1	4.3.1.1. Klass A1 – vertikaal-, horisontaalning kaldpindadele kinnitatavate ankurdusseadmete tüübihindamine
Klass A1 hõlmab vertikaal-, horisontaal- ning kaldpindadele, nt seintele, sammastele, aknasillustele kinnitatavaid ankurdusvahendeid (vt joonis 1). [...]	Punkti 5.2.1 alusel tuleb läbi viia staatiline katse. Seejuures tuleb rakendada jõudu 10 kN suunas, milles jõud liigub kasutamisel. Jõudu tuleb rakendada kolm minutit. Ankurdusseade peab jõule vastu pidama.
3.13.1.2. Klass A2	
Klass A2 hõlmab kaldkatustele kinnitatavaid ankurdusvahendeid (vt joonis 2).	Punkti 5.3.2 alusel tuleb läbi viia dünaamilise koormuse katse. Langev ese tuleb kinni püüda.
[...]	[...]

5.2 Staatilise koormuse katse läbiviimine

5.2.1 Klassi A1 kuuluvad ankurdusseadmed

Ankurdusseade kinnitatakse vastavalt juhendile ehitusmaterjali näidisele, mille jaoks see on määratud [...].

Punkti 4.1.1. kohase staatilise koormuse katse läbiviimiseks ettenähtud katseseade sisustatakse nii, et katsel rakendatav jõud toimiks samas suunas kui praktikas. Staatilise katse korral rakendatakse ankurduspunktis jõudu vastavalt punktis 4.3.1.1 sätestatule. Katsetatakse, kas ankurdusseade peab jõule vastu.

[...] [mitteametlik tõlge]"

IV. Asjaolud ja eelotsusetaotlus

14. Põhikohtuasjas on vastaspoolteks kaks lamekatusetöödel kukkumise kaitseks ette nähtud ankurdusseadmete tootjat. Sisuliselt vaidlevad nad küsimuse üle, kas teise tootja ankurdusseade on ohutu ja kas asjaomastele ankurdusseadmetele võib või tuleb kinnitada CE-märgis.

15. Põhikohtuasja esimene hageja, Latchways plc, toodab ankurdusseadmeid „Mansafe Constant Force Post". Põhikohtuasja teine hageja, Eurosafe Solutions BV, on nimetatud ankurdusseadmete turustaja Madalmaades. Põhikohtuasja esimene kostja, Kedge Safety Systems BV, toodab ankurdusseadmeid „Kedge Safety", mida müüb põhikohtuasja teine kostja, Consolidated Nederland BV.

16. Kõnealuste ankurdusseadmete sidusosa on ankurdusvahend, mis tuleb katusega kindlalt ühendada. Selle ankurdusvahendi külge saab kinnitada vangliini, mille saab omakorda siduda katusel töötaja kererakmetega.

17. Tehnilisest küljest iseloomustab ankurdusseadmeid „Mansafe Constant Force Post" see, et ankurdusvahend kinnitatakse katusele kruvidega. Seevastu „Kedge Safety" ankurdusvahendi kinnitamiseks kleebitakse selle juurde kuuluv rosett bituumenisisaldusega katusekattele. Seega tuleb nii „Mansafe Constant Force Post" kui ka „Kedge Safety" liigitada standardis EN 795 nimetatud klassi A1 kuuluvateks ankurdusseadmeteks.

18. Põhikohtuasja kostjate taotluse alusel katsetas Saksamaa katsetamis- ja sertifitseerimisasutus klassi A1 kuuluvat ankurdusseadet „Kedge Safety" 2004. aastal standardi EN 795:1996 punktide 5.2.1 ja 5.3.2 kohaselt. Nimetatud katse alusel väljastati 6. oktoobril 2004 kinnitus ja katsearuanne, mille kohaselt vastab Kedge Safety testitud punktide osas nimetatud standardile.

19. Põhikohtuasja hagejad lasid 2005. aastal ankurdusseadet „Kedge Safety" kahel korral testida teisel katsetamisasutusel. See asutus jõudis järeldusele, et teatavate klimaatiliste tingimuste korral on ankurdusseadme „Kedge Safety" koormustaluvus ebapiisav ja neil tingimustel ei vasta ankurdusseade seega standardile EN 795.

20. Nimetatud katsete tulemustele viidates esitasid põhikohtuasja hagejad põhikohtuasja kostjatele nõude lõpetada puuduliku ohutuse tõttu „Kedge Safety" turustamine ning osta juba müüdud seda tüüpi ankurdusseadmed klientidelt tagasi. Põhikohtuasja kostjad keeldusid seda tegemast.

21. „Kedge Safety" ohutuse üle toimuva vaidluse raames taotlevad põhikohtuasja hagejad muu hulgas seda, et ankurdusseadmete „Kedge Safety" turustamiseks antaks luba üksnes juhul, kui neile on kinnitatud CE-märgis. Teise võimalusena taotlevad põhikohtuasja hagejad muu hulgas seda, et põhikohtuasja kostjaid kohustataks lõpetama igasuguse teabe levitamine selle kohta, et „Kedge Safety" vastab standardile EN 795.

22. Põhikohtuasja kostjad esitasid vastuhagi, millega taotlevad muu hulgas seda, et tuvastataks, et põhikohtuasja hagejad on kinnitanud CE-märgise ankurdusseadmetele „Mansafe Constant Force Post" õigusvastaselt.

23. Sellega seoses peab eelotsusetaotluse esitanud kohus vastama küsimusele, kas kõnealused ankurdusseadmed võivad kuuluda direktiivi 89/106 kohaldamisalasse ja/või direktiivi 89/686 kohaldamisalasse. Eelotsusetaotluse esitanud kohus peab lisaks otsustama, kas ja millistel tingimustel võib või peab sellistele ankurdusseadmetele kinnitama CE-märgise.

24. Kuna eelotsusetaotluse esitanud kohtul on kahtlusi direktiivide 89/106 ja 89/686 asjakohaste sätete tõlgendamise osas, siis esitas ta Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas Euroopa standardis EN 795 nimetatud klassi A1 liigitatud ankurdusseadmed (mis on mõeldud paikseks ja püsivaks kasutamiseks) kuuluvad üksnes direktiivi 89/106 kohaldamisalasse?

2. Kui vastus esimesele küsimusele on eitav: kas sellised ankurdusseadmed kuuluvad näiteks isikukaitsevahendi osana direktiivi 89/686 kohaldamisalasse?

3. Kui vastus esimesele ja teisele küsimusele on eitav: kas – silmas pidades ka direktiivi 89/686/EMÜ II lisa, eriti selle punkti 3.1.2.2 – tuleb kontrollida, kas kõnealuse direktiivi kohaldamisalasse kuuluv isikukaitsevahend kui selline vastab selle direktiivi põhinõuetele, või tuleb seejuures arvesse võtta ka küsimust, kas ankurdusseade, millega asjaomane kaitsevahend kinnitatakse, on II lisas viidatud ettenähtud kasutamistingimustel turvaline?

4. Kas ühenduse õigus ja eelkõige otsus 93/465[7] lubavad, et esimeses küsimuses nimetatud ankurdusseadmele kinnitatakse soovi korral CE-märgis tõendina direktiivile 89/686 ja/või direktiivile 89/106 vastavuse kohta?

5. Kui vastus neljandale küsimusele on osaliselt või täielikult jaatav: millise menetluse või milliste menetluste alusel hinnatakse vastavust direktiivile 89/686 ja/või direktiivile 89/106?

6. Kas Euroopa standard EN 795 on esimeses küsimuses viidatud ankurdusseadmete puhul käsitatav – Euroopa Ühenduste Kohtu poolt tõlgendatava – ühenduse õigusena?

7. Kui vastus kuuendale küsimusele on jaatav: kas Euroopa standardit EN 795 tuleb tõlgendada nii, et lõikes 1 viidatud ankurdusseadet peab (teavitatud asutus) katsetama ettenähtud kasutustingimustel (näiteks välistemperatuur, ilmastikutingimused, ankurdusseadmete enda ja/või kinnitusmaterjalide ning katusekonstruktsioonide vananemine)?

8. Kui vastus seitsmendale küsimusele on jaatav: kas katsetamisel tuleb järgida (kasutusjuhendis sisalduvaid) kasutuspiiranguid?”

V. Menetlus Euroopa Kohtus

25. Eelotsusetaotlus, mis kandis 23. aprilli 2008. aasta kuupäeva, saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 29. aprillil 2008. Kirjalikus menetluses esitasid oma märkused põhikohtuasja

7 – Eelotsusetaotluses on ekslikult juttu direktiivist 93/465/EMÜ.

hagejad, põhikohtuasja kostjad, Madalmaade Kuningriigi ja Belgia Kuningriigi valitsus ning komisjon. 25. veebruaril 2010 toimunud kohtuistungil osalesid põhikohtuasja hagejate ja kostjate ning komisjoni esindajad.

VI. Poolte väited ja argumendid

A. *Esimene eelotsuse küsimus*

26. Esimesele eelotsuse küsimusele, kas Euroopa standardis EN 795 nimetatud klassi A1 liigitatud ankurdusseadmed kuuluvad üksnes direktiivi 89/106 kohaldamisalasse, annavad põhikohtuasja kostjad jaatava vastuse. Põhikohtuasja hagejad, komisjon ja Madalmaade ning Belgia valitsus vastavad sellele küsimusele eitavalt.

27. Põhikohtuasja kostjad tuginevad direktiivi 89/106 artikli 1 lõikes 2 sisalduvale mõiste määratlusele, mille kohaselt tuleb ehitustoote all mõista iga toodet, mis on toodetud püsivaks paigaldamiseks ehitisse, sealhulgas nii hoonetesse kui ka rajatistesse. Kuna kõnealused ankurdusseadmed on ette nähtud katuse külge püsivaks kinnitamiseks, tuleb need liigitada ehitustoodeteks, millele kohaldatakse direktiivi 89/106 artikli 1 lõike 1 kohaselt direktiivi 89/106. Põhikohtuasja kostjate arvates kinnitab seda arusaama asjaolu, et Euroopa Komisjoni ettevõtluse ja tööstuse peadirektoraat kontrollib juba alates 2007. aastast direktiivi 89/106 artiklis 8 ja sellele järgnevates artiklites kirjeldatud Euroopa tehnilise tunnustuse andmist ankurdusseadmetele „Kedge Safety”.[8]

28. Põhikohtuasja hagejad on seevastu arvamusel, et kõnealuseid ankurdusseadmeid ei toodeta püsivaks paigaldamiseks ehitisse direktiivi 89/106 tähenduses. Direktiivi 89/106 kohaldatakse üksnes sellistele toodetele, mis on vajalikud ehitise püstitamiseks, nagu seinad, katused, küttesüsteem jmt. Kõnealused ankurdusseadmed tuleb seevastu liigitada hoonete jaoks mõeldud lisavarustuseks, mida saab pärast ehitise püstitamist kinnitada ja seejärel ka uuesti maha võtta, ilma et see ehitist kahjustaks.

8 – Seoses sellega lisasid põhikohtuasja kostjad oma 11. augusti 2008. aasta kirjalikele märkustele 12. lisana Euroopa Komisjoni ettevõtluse ja tööstuse peadirektoraadi 15. märtsi 2007. aasta kirja. See kiri on sisuliselt komisjoni kinnitus, et on antud heakskiit „Kedge Safety” katsetamiseks eesmärgiga anda välja Euroopa tehniline tunnustus vastavalt direktiivi 89/106 artikli 9 lõikele 2.

29. Komisjon rõhutab, et iseenesest ei esita direktiiv 89/106 ehitustoodetele sisulisi nõudeid, vaid puudutab esmajoones ehitiste ohutust. Kuna kõnealustel ankurdusseadmetel puudub seos – direktiivi I lisas sätestatud – ehitistele esitatavate oluliste nõuetega, siis ei kuulu need põhimõtteliselt direktiivi 89/106 kohaldamisalasse.

B. *Teine eelotsuse küsimus*

30. Kohtuistungil käsitles komisjon vastuolu selle seisukoha ja Euroopa Komisjoni ettevõtluse ja tööstuse peadirektoraadi tegevuse vahel, mis tuleneb sellest, et Euroopa Komisjoni ettevõtluse ja tööstuse peadirektoraat kontrollib juba alates 2007. aastast direktiivi 89/106 artiklis 8 ja sellele järgnevates artiklites kirjeldatud Euroopa tehnilise tunnustuse andmist ankurdusseadmetele „Kedge Safety". Seejuures väitis komisjon sisuliselt, et komisjoni pädevad talitused on nüüd vastu võtnud ühise seisukoha, mille kohaselt ei hõlma direktiiv 89/106 standardis EN 795 nimetatud klassi A1 liigitatud ankurdusseadmeid. Seega tuleb Euroopa Komisjoni ettevõtluse ja tööstuse peadirektoraadi luba viia ankurdusseadmete „Kedge Safety" puhul läbi katsemenetlus direktiivi 89/106 artikli 9 lõikes 2 viidatud Euroopa tehnilise tunnustuse saamiseks pidada antuks ekslikult.

31. Direktiivi 89/106 I lisas ehitistele kehtestatud olulistele nõuetele tuginedes esitab Madalmaade valitsus argumendi, et ehitustoodeteks direktiivi 89/106 tähenduses võib liigitada üksnes tooted, mis aitavad neid nõudeid silmas pidades tagada hoonete kasutatavust ettenähtud otstarbel. Kõnealused ankurdusseadmed seda Madalmaade valitsuse arusaama kohaselt ei tee.

32. Teisele eelotsuse küsimusele, kas kõnealused standardis EN 795 nimetatud klassi A1 liigitatud ankurdusseadmed võivad kuuluda direktiivi 89/686 kohaldamisalasse, annavad põhikohtuasja hagejad ja Belgia valitsus jaatava vastuse. Põhikohtuasja kostjad, Madalmaade valitsus ja komisjon vastavad sellele küsimusele eitavalt.

33. Põhikohtuasja hagejad on sisuliselt seisukohal, et kõnealused ankurdusseadmed tuleb liigitada ühendussüsteemiks direktiivi 89/686 artikli 1 lõike 3 tähenduses ning järelikult kuuluvad need nimetatud direktiivi kohaldamisalasse. Nende ankurdusseadmete abil saab ehitisega ühendada eeskätt isikukaitsevahendiks (edaspidi „IKV") kvalifitseeritava vangliini.

34. Ka Belgia valitsuse arvates tuleb klassi A1 kuuluvad ankurdusseadmed liigitada IKVde

hulka, mida hõlmab direktiiv 89/686. Selle kohta toob Belgia valitsus esile eeskätt seda, et nõukogu 30. novembri 1989. aasta direktiivi 89/656/EMÜ töötajate isikukaitsevahendite kasutamisega seotud tervisekaitse ja ohutuse miinimumnõuete kohta [9] artikli 2 lõike 1 kohaselt loetakse igasugust isikukaitsevahendi juurde kuuluvat abivahendit või lisatarvikut isikukaitsevahendiks nimetatud direktiivi tähenduses. Kuna klassi A1 kuuluvaid ankurdusseadmeid tuleb pidada IKV juurde kuuluvateks abivahenditeks või lisatarvikuteks, tuleb need seadmed *analoogia alusel* ka direktiivi 89/686 raames kvalifitseerida IKVks.

35. Komisjon on seevastu seisukohal, et klassi A1 kuuluvad ankurdusseadmed ei kuulu direktiivi 89/686 kohaldamisalasse. Kõnealuste kukkumise kaitseks mõeldud seadmete puhul tuleb vahet teha kererakmete, vangliini ja ankurdusvahendi vahel. Seejuures peetakse kererakmeid IKVks direktiivi 89/686 artikli 1 lõike 2 tähenduses, samal ajal kui vangliin tuleb liigitada ühendussüsteemiks sama direktiivi artikli 1 lõike 3 tähenduses. Seega hõlmab direktiiv 89/686 mõlemat nimetatud vahendit. Ankurdusvahend tuleb seevastu kvalifitseerida väliseks lisaseadmeks direktiivi 89/686 artikli 1 lõike 3 tähenduses ning järelikult ei kuulu see direktiivi 89/686 kohaldamisalasse. Põhikohtuasja kostjad ja Madalmaade valitsus väljendasid sama arvamust.

9 – EÜT L 393, lk 18; ELT eriväljaanne 05/01, lk 375.

C. Kolmas eelotsuse küsimus

36. Kolmanda eelotsuse küsimuse esitab eelotsusetaotluse esitanud kohus juhuks, kui peaks jõutama järeldusele, et standardis EN 795 nimetatud klassi A1 liigitatud ankurdusseadmed ei kuulu direktiivide 89/106 ja 89/686 kohaldamisalasse. Seoses sellega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus eelkõige teada, kas kontrollides, et direktiivi 89/686 kohaldamisalasse kuuluv IKV, mis tuleb kinnitada klassi A1 kuuluva ankurdusseadme külge, täidab direktiivis 89/686 nimetatud ohutusnõudeid, tuleb arvesse võtta ka küsimust, kas eespool nimetatud ankurdusseade on direktiivi 89/686 II lisas viidatud ettenähtud kasutamistingimustel ohutu.

37. Kolmandale eelotsuse küsimusele annavad põhikohtuasja hagejad jaatava vastuse. Põhikohtuasja kostjad, Madalmaade valitsus ja komisjon vastavad sellele küsimusele eitavalt.

38. Põhikohtuasja hagejad väidavad, et kinnituspunktid direktiivi 89/686 II lisa punkti 3.1.2.2 tähenduses on kindlad ainult sel

juhul, kui need vastavad standardi EN 795 nõuetele.

39. Komisjoni arvates on ilmselge, et allakukkumise või selle tagajärgede vältimiseks kavandatud IKV ohutus sõltub ka selle kinnituspunkti kindlusest, mille külge julgestusrihmad ühendussüsteemi kaudu kinnitatakse. Sellest olenemata kehtivad direktiivi 89/686 kohased ohutuse põhinõuded üksnes IKVde suhtes, mitte aga niisuguste ankurdusseadmete suhtes, mis ei kuulu nimetatud direktiivi kohaldamisalasse. Madalmaade valitsus ja põhikohtuasja kostjad väljendasid sama arvamust.

D. *Neljas eelotsuse küsimus*

40. Neljanda eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas standardis EN 795 nimetatud klassi A1 kuuluvale ankurdusseadmele tohib soovi korral kinnitada CE-märgise tõendina direktiivile 89/686 ja/või direktiivile 89/106 vastavuse kohta.

41. Neljandale eelotsuse küsimusele annavad põhikohtuasja kostjad, Madalmaade valitsus, Belgia valitsus ja komisjon eitava vastuse.

42. Komisjoni arvates ei näe ei direktiiv 89/106, direktiiv 89/686 ega otsus 93/465 ette CE-märgise soovi korral kasutamise võimalust. Kuna kõnealused ankurdusseadmed ei kuulu direktiivide 89/106 ja 89/686 kohaldamisalasse, siis ei või neile kinnitada CE-märgist tõendina nimetatud direktiividele vastavuse kohta.

43. Põhikohtuasja kostjad lähtuvad samuti põhimõttest, et CE-märgise soovi korral kasutamine on välistatud. Kuna kõnealused ankurdusseadmed kuuluvad siiski direktiivi 89/106 esemelisse kohaldamisalasse, on seda direktiivi kohaldades võimalik CE-märgist kasutada, eeldusel et kõnealustele ankurdusseadmetele on antud direktiivi III peatüki kohane Euroopa tehniline tunnustus.

E. *Viies eelotsuse küsimus*

44. Viienda eelotsuse küsimuse esitab eelotsusetaotluse esitanud kohus juhuks, kui peaks jõutama järeldusele, et standardis EN 795 nimetatud klassi A1 kuuluvatele ankurdusseadmetele võib soovi korral kinnitada CE-märgise tõendina direktiivile 89/686 ja/või direktiivile 89/106 vastavuse kohta. Sellega seoses soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus eelkõige teada, millist menetlust või milliseid menetlusi järgides tuleb sel juhul

kindlaks teha vastavus direktiivile 89/106 ja/või direktiivile 89/686.

45. Pidades silmas menetlusosaliste poolt neljandale eelotsuse küsimusele antud vastuseid, vastavad viiendale eelotsuse küsimusele ainult põhikohtuasja kostjad. Seejuures kordavad nad sisuliselt oma seisukohta, et direktiivi 89/106 kohaldamise korral võib kõnealustele ankurdusseadmetele kinnitada CE-märgise, eeldusel et kõnealustele ankurdusseadmetele on antud direktiivi III peatüki kohane Euroopa tehniline tunnustus.

F. *Kuues eelotsuse küsimus*

46. Kuuenda eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas standard EN 795 on selles nimetatud klassi A1 kuuluvate ankurdusseadmete osas käsitatav Euroopa Kohtu poolt tõlgendatava ühenduse õigusena.

47. Põhikohtuasja hagejad ja Belgia valitsus annavad sellele küsimusele jaatava vastuse. Põhikohtuasja kostjad, Madalmaade valitsus ja komisjon vastavad sellele küsimusele eitavalt.

48. Põhikohtuasja hagejad väidavad, et standard EN 795 on koostatud komisjoni antud mandaadi alusel ning järelikult tuleb seda käsitada komisjoni õigusaktina EÜ artikli 234 tähenduses, mida Euroopa Kohus võib kontrollida.

49. Belgia valitsus rõhutab, et ühtlustatud standardid töötasid komisjoni ülesandel välja eraõiguslikud institutsioonid. Lisaks sellele on komisjon see, kes vastavalt direktiivi 89/686 artikli 5 lõikele 4 avaldab ühtlustatud standardite viited Euroopa Liidu Teatajas. Kuna selles mõttes viitab direktiiv ühtlustatud standarditele, tuleb ühtlustatud standardeid käsitada ühenduse õiguse osana.

50. Põhikohtuasja kostjad on seisukohal, et kõnealuste ankurdusseadmete osas ei hõlma standard EN 795 ühtlustatud standardit. Neid seadmeid silmas pidades ei saa standardit EN 795 seega liigitada ühenduse õiguse alla.

51. Ka Madalmaade valitsus peab standardi EN 795 käsitamist ühenduse õigusena osas, mis puudutab klassi A1 kuuluvaid ankurdusseadmeid, välistatuks juba seepärast, et nimetatud standard ei ole selliste ankurdusseadmete puhul sugugi mitte ühtlustatud standard.

52. Komisjon rõhutab esmalt, et standard EN 795 avaldati Euroopa Ühenduste

Teatajas ühtlustatud standardina viitega sellele, et see dokument ei hõlma klassidesse A, C ja D kuuluvaid seadmeid ja järelikult ei saa nimetatud seadmete puhul lähtuda sellest, et need vastavad direktiivile 89/686.[10] Seega tuleb standardit EN 795 selles nimetatud klassi A1 kuuluvate ankurdusseadmete osas käsitada vabatahtliku tehnilise kirjeldusena, millel ei ole eriomast seost ühenduse õiguse nõuetega. Teise võimalusena märgib komisjon, et EÜ artikli 234 alusel on Euroopa Kohus pädev tegema eelotsuseid, mis käsitlevad ühenduse institutsioonide ja EKP õigusaktide kehtivust ja tõlgendamist. Kuna Euroopa standardit ei saa kvalifitseerida ühenduse institutsiooni õigusaktiks nimetatud sätte tähenduses, siis puudub Euroopa Kohtul pädevus selliste standardite tõlgendamiseks.

G. *Seitsmes ja kaheksas eelotsuse küsimus*

53. Juhul kui Euroopa Kohus peaks leidma, et tal on pädevus tõlgendada standardit EN 795, pidades silmas sama standardi klassi A1 kuuluvaid ankurdusseadmeid, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus oma seitsmenda ja kaheksanda eelotsuse küsimusega selgitada, mil viisil tuleb läbi viia nende ankurdusseadmete nimetatud standardis ette nähtud staatilise ja dünaamilise koormuse katsed. Seejuures küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus eelkõige seda, kas need katsed tuleb läbi viia ettenähtud kasutustingimustel (seitsmes eelotsuse küsimus) ning kas katsetamisel tuleb järgida tootja kasutusjuhendis sisalduvaid kasutuspiiranguid (kaheksas eelotsuse küsimus).

54. Põhikohtuasja kostjad, Madalmaade valitsus ja komisjon on arvamusel, et tulenevalt nende vastusest kuuendale eelotsuse küsimusele on seitsmes ja kaheksas eelotsuse küsimus esemetud. Juhuks kui Euroopa Kohus peaks nendele küsimustele siiski vastama, märgivad põhikohtuasja kostjad teise võimalusena, et seitsmendale eelotsuse küsimusele tuleb vastata eitavalt ja kaheksandale eelotsuse küsimusele jaatavalt.

55. Põhikohtuasja hagejad ja Belgia valitsus annavad nii seitsmendale kui ka kaheksandale eelotsuse küsimusele jaatava vastuse. Põhikohtuasja hagejad rõhutavad siiski, et kasutuspiirangute arvessevõtmine on katsetamisel võimalik üksnes siis, kui teavitatud katsetamisasutus selle heaks kiidab.

10 – Eespool 6. joonealuses märkuses viidatud komisjoni 12. veebruari 2000. aasta teatis.

VII. Õiguslik hinnang

A. *Üldmärkused*

56. Direktiivide 89/106 ja 89/686 eesmärk on ühtlustada tehnilisi eeskirju ja standardeid ehitustoodete ja isikukaitsevahendite valdkonnas. Need direktiivid kuuluvad nn „uue lähenemisviisi" direktiivide (edaspidi „*new-approach*-direktiivid") hulka, millega võeti tooteid käsitleva ühenduse õiguse valdkonnas kasutusele tehniliste eeskirjade ja standardite uus ühtlustamismeetod. [11]

57. Nimetatud tehniliste eeskirjade ühtlustamise uue lähenemisviisiga sooviti ühelt poolt täieliku ühtlustamise teel kehtestada toodete jaoks ühtsed tehnilised eeskirjad ja standardid, et seeläbi tagada nende toodete puhul kaupade vaba liikumine. Teiselt poolt taheti vältida ühtlustamismeetmete pideva tehnilise progressiga kohandamise vajadust või innovaatiliste tehniliste lahenduste turuleviimise takistamist.

11 – Poliitilise otsuse järgida tehnilise ühtlustamise valdkonnas seda uut ühtlustamismeetodit võttis nõukogu vastu 7. mai 1985. aasta resolutsioonis tehnilise ühtlustamise ja standardimise uue lähenemisviisi kohta (EÜT C 136, lk 1).

58. Nende kahe põhieesmärgi omavahelise kooskõla saavutamiseks tugineb tehniliste eeskirjade ühtlustamise uus lähenemisviis järgmistele põhimõtetele:

1. Direktiivi andja määrab kindlaks põhinõuded, millele peavad direktiivide kohaldamisalasse kuuluvad tooted vastama.

2. Komisjon annab eraõiguslikele standardimisasutustele ülesande töötada välja direktiivides sätestatud üldnõudeid täpsustavad tehnilised kirjeldused.

3. Komisjon avaldab nimetatud standardimisasutuste välja töötatud tehnilised kirjeldused ühtlustatud standarditena Euroopa Liidu Teatajas.

4. Ühtlustatud standardite järgimine ja kasutamine on tootjatele vabatahtlik. Ühtlustatud standardid ei ole kohustuslikud.

5. Eeldus, et ühtlustatud standarditele vastavad tooted on kooskõlas ka asjaomaste direktiivide põhinõuetega, ei ole vaieldamatu.

59. New-approach-direktiivides toodetele esitatavad põhinõuded puudutavad üldjuhul ohutust, tervise-, keskkonna- või tarbijakaitset. Direktiivis 89/686 sisalduvad toodetele esitatavad nõuded II lisas.

60. Direktiiv 89/106 kaldub sellest „uuest lähenemisviisist" kõrvale niivõrd, kuivõrd see ei sisalda ehitustoodetele esitatavaid otseseid nõudeid, vaid sätestab I lisas ehitiste suhtes kohaldatavad olulised nõuded.[12] Nimetatud olulised nõuded mõjutavad ehitustooteid selles mõttes, et ehitustooted peavad võimaldama, et ehitised, millesse need paigaldatakse, vastavad direktiivi 89/106 I lisas nimetatud olulistele nõuetele.

61. Eraõiguslikud standardimisasutused, kellele saab anda ülesande töötada välja tehnilised kirjeldused, on Euroopa Standardikomitee (CEN)[13], Euroopa Elektrotehnika Standardikomitee (CENELEC)[14] ja Euroopa Telekommunikatsiooni Standardite Instituut (ETSI)[15].

62. Ka *new-approach*-direktiivid näevad üldjuhul ette CE-märgise. Nimetatud märgisega kinnitatakse, et märgistatud toode vastab kõigi toote suhtes kohaldatavate *new-approach*-direktiivide nõuetele.[16] Kui toode kuulub direktiivi 89/106 kohaldamisalasse, kinnitatakse CE-märgisega, et toode võimaldab seda, et ehitised, millesse see paigaldatakse, vastavad selles direktiivis sätestatud olulistele nõuetele.[17]

63. Peale selle sätestab enamik *new-approach*-direktiive ka tootja vastavusdeklaratsiooni esitamise kohustuse toote turuleviimise korral. Nimetatud deklaratsiooni puhul on sisuliselt tegemist lisadokumendiga, millega tõendatakse turu järelevalveasutustele, et toode vastab kohaldatavate direktiivide põhinõuetele. Selle deklaratsiooni täpse sisu sätestab asjaomane direktiiv.

B. *Esimene eelotsuse küsimus*

64. Esimese eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtult teada, kas standardis EN 795 nimetatud

12 – Direktiivi 89/106 artikli 3 lõige 1.

13 – See lühend on tuletatud nimetusest Comité Européen de Normalisation.

14 – See lühend on tuletatud nimetusest Comité Européen de Normalisation Electrotechnique.

15 – See lühend on tuletatud nimetusest European Telecommunications Standards Institute.

16 – Vt otsuse 93/465 lisa punkti I B osa alapunkt a.

17 – Seega seisneb CE-märgise tähendus vastavalt direktiivi 89/106 artikli 4 lõikele 2 selles, et sellega tõendatakse vastavust tehnilistele kirjeldustele. Vt selle kohta Langner, D. teoses: Dauses, M., *Handbuch des EU-Wirtschaftsrechts*, C. VI. Technische Vorschriften und Normen, punkt 72 (täiendatud 24. väljaanne 2009).

klassi A1 liigitatud ankurdusseadmed, mis on ette nähtud kukkumise kaitseks lamekatusetöödel, kuuluvad üksnes direktiivi 89/106 kohaldamisalasse?

65. See küsimus koosneb kahest osast. Ühelt poolt küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus, kas standardis EN 795 nimetatud klassi A1 liigitatud ankurdusseadmed kuuluvad direktiivi 89/106 kohaldamisalasse. Kui vastus küsimuse sellele osale on jaatav, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus lisaks veel selgitust selle kohta, kas seetõttu on selliste ankurdusseadmete suhtes tingimata välistatud teiste *new-approach*-direktiivide kohaldamine.

66. Küsimuse teisele osale, kas direktiivi 89/106 kohaldamisalasse kuulumine välistab põhimõtteliselt teiste tooteohutust käsitlevate direktiivide kohaldamise, saab ilma pikemata vastata eitavalt. Seda seepärast, et direktiivi andja loodud terviklik lähenemisviis tehniliste eeskirjade ja standardite ühtlustamisele tooteid käsitleva ühenduse õiguse valdkonnas tugineb just nimelt eeldusele, et toote suhtes saab üheaegselt kohaldada mitut *new-approach*-direktiivi, mis käsitlevad sama toote eri aspekte. [18]

67. Vastamisel küsimuse esimesele osale, kas standardis EN 795 nimetatud klassi A1 liigitatud ankurdusseadmed kuuluvad direktiivi 89/106 kohaldamisalasse, tuleb arvesse võtta direktiivi 89/106 eriomast reguleerimismetoodikat ja ülesehitust.

68. Direktiivi 89/106 kohaldamisalasse kuuluvad artikli 1 kohaselt tooted, mis on määratud püsivaks paigaldamiseks ehitistesse, sealhulgas nii hoonetesse kui ka rajatistesse, kuivõrd nendele ehitistele esitatavad olulised nõuded neid puudutavad. Need olulised nõuded on sätestatud direktiivi I lisas ja puudutavad 1) ehitiste mehhaanilist vastupidavust ja stabiilsust, 2) tuleohutust, 3) hügieeni, tervist ja keskkonda, 4) ohutust kasutamisel, 5) kaitset müra eest ja 6) energiasäästlikkust ning soojapidavust.

18 – Vt selle kohta nt direktiivi 89/106 artikli 2 lõike 2 punkt a, milles on reguleeritud CE-märgise tähendus juhul, kui toodete suhtes kohaldatakse ka teisi direktiive, mis käsitlevad teisi aspekte. Kui kaks *new-approach*-direktiivi reguleerivad sama toote samu aspekte, on siiski täiesti võimalik, et ühe direktiivi kohaldamine toob kaasa teise direktiivi kohaldamatuse. Niisugune reegel sisaldub näiteks direktiivi 89/686 artikli 1 lõikes 4. Vt selle kohta käesoleva ettepaneku punkt 94.

69. Seega iseloomustab direktiivi 89/106 reguleerimismetoodikat see, et direktiivi kohaldamisala määratletakse funktsionaalselt. Artikli 1 kohaselt hõlmab direktiivi kohaldamisala nimelt tooteid, mis on ette nähtud püsivaks paigaldamiseks ehitisse ja mis on kasulikud või vajalikud nendele ehitistele esitatava ühe või mitme I lisas määratletud olulise nõude täitmiseks.

70. Vastamiseks küsimusele, kas kõnealused kukkumise kaitseks ette nähtud ankurdusseadmed kuuluvad direktiivi 89/106 kohaldamisalasse, tuleb seega välja selgitada, kas need seadmed paigaldatakse asjaomastesse ehitistesse üldjuhul püsivalt ja kas need peavad oma funktsiooni poolest aitama täita I lisas määratletud nõudeid.

71. Selleks et tuvastada, kas kõnealused seadmed on toodetud püsivaks paigaldamiseks ehitisse, on vaja hinnata faktilisi asjaolusid, mis on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne.

72. Seejuures peab eelotsusetaotluse esitanud kohus eelkõige uurima, kas asjaomaste standardis EN 795 nimetatud klassi A1 liigitatud ankurdusseadmete mahavõtmine või väljavahetamine on toimingud, mis nõuavad ehitustöid.[19] Kui kõnealused ankurdusseadmed ühendatakse nende tavalise paigaldamise käigus ehitisega sel viisil, et nende eemaldamine nõuab ehitustööde tegemist, tuleb lähtuda sellest, et need on toodetud püsivaks paigaldamiseks ehitisse.

73. Kuigi küsimuse, kas standardis EN 795 nimetatud klassi A1 kuuluvate ankurdusseadmete mahavõtmiseks või väljavahetamiseks on vaja teha ehitustöid, peab lõpuks selgeks tegema eelotsusetaotluse esitanud kohus, sisaldab nimetatud ankurdusseadmete kirjeldus standardis EN 795 selgeid viiteid sellele, et üldjuhul on see nii. Nimelt nähtub sellest standardist, et klassi A1 kuuluv ankurdusseade hõlmab vertikaal-, horisontaal- ning kaldpindadele kinnitatavat ankurdusvahendit.[20] „Ankurdusvahend" nimetatud standardi tähenduses on üksikosa või üksikosad, mis on kestvalt kinnitatud ehitustarindiga ning millega saab kinnitada ankurdusseadmeid või isikukaitsevahendeid.[21] Kuna nende

19 – Vt komisjoni teatisena nõukogu direktiivi 89/106/EMÜ tõlgendusdokumentide kohta avaldatud tõlgendusdokumendi nr 4 „Ohutus kasutamisel" punkt 1.3.2 (EÜT 1994 C 62, lk 106 jj). Eelkõige selgitatakse selles, et toote püsiv paigaldamine tähendab seda, et sellise toote eemaldamine vähendab ehitise stabiilsust ning et selle mahavõtmine või väljavahetamine on toimingud, mis nõuavad ehitustööde tegemist. Märkus, et toote eemaldamisel väheneb ehitise stabiilsus, ei oma käesolevas kontekstis siiski suuremat tähtsust, kuna see asjaolu iseenesest ei puuduta toote püsivat ehitisse paigaldamist, vaid pigem toote funktsionaalset sobivust direktiivi 89/106 I lisas sätestatud ehitistele esitatavate nõuete täitmiseks.

20 – Standardi EN 795 punkt 3.13.1.1.

21 – Standardi EN 795 punkt 3.5.

vahendite olemusest tulenevalt tuleb selliste ankurdusvahendite mahavõtmiseks tavaliselt teha ehitustöid, on nendest koosnevad ankurdusseadmed üldjuhul liigitatavad direktiivi 89/106 artikli 1 kohasteks seadmeteks, mis on toodetud püsivaks paigaldamiseks ehitisse.

74. I lisa sõnastuses napib pidepunkte, mis lubaksid vastata küsimusele, kas standardis EN 795 nimetatud klassi A1 kuuluvad ankurdusseadmed peavad oma funktsiooni poolest aitama täita ehitistele esitatavaid olulisi nõudeid, mis on sätestatud direktiivi 89/106 I lisas. Siiski on otseselt ilmne, et I lisa punktis 4 ehitiste „ohutusele kasutamisel" sätestatud nõuded kujutavad endast kõlbulikku lähtepunkti analüüsiks, kas kõnealused ankurdusseadmed võivad kuuluda direktiivi 89/106 kohaldamisalasse.

75. Pealkirja all „Ohutus kasutamisel" on direktiivi 89/106 I lisa punktis 4 sätestatud, et ehitis peab olema projekteeritud ja ehitatud nii, et tal ei esineks lubamatuid õnnetusriske kasutamisel ja ekspluateerimisel, nagu libisemine, kukkumine, kokkupõrge, põletus, surmava elektrilöögi saamine, vigastused plahvatusest.

76. Seoses sellega tuleneb direktiivist, et kõnealused ankurdusseadmed peavad pakkuma kaitset töötajatele, kes teevad katuse või katusele paigaldatud seadmete – näiteks kliimaseadme väliskorpuse – parandus- või hooldustöid. Käesolevas asjas tekib seega küsimus, kas direktiivi 89/106 I lisas ehitiste ohutusele kasutamisel sätestatud nõuded hõlmavad ka ohutust katusele astumise korral.

77. Direktiivi 89/106 I lisa sõnastusest ei nähtu viiteid sellele, kas lisas nimetatud nõuded „ohutusele kasutamisel" peavad hõlmama ka töötajate ohutust ehitise välisküljel tehtavate tööde korral.

78. Direktiivi 89/106 tõlgendusdokumendist nr 4 „Ohutus kasutamisel"[22] tuleneb siiski ühemõtteliselt, et direktiivi 89/106 I lisas sisalduvat mõistet „ohutus kasutamisel" tuleb tõlgendada laias tähenduses. Nimetatud tõlgendusdokumendi punktis 2 selgitatakse pealkirja „Olulise nõude „Ohutus kasutamisel" selgitus" all eelkõige seda, et ohutusega kasutamisel direktiivi 89/106 I lisa tähenduses

22 – Eespool 19. joonealuses märkuses viidatud tõlgendusdokument nr 4 „Ohutus kasutamisel". Vastavalt direktiivi 89/106 artikli 3 lõikele 3 täpsustatakse I lisas sätestatud olulised nõuded nn tõlgendusdokumentides, millega luuakse vajalikud seosed nende oluliste nõuete ja standardimismandaatide, Euroopa tehnilise tunnustuse suuniste mandaatide või muude tehniliste kirjelduste vahel nimetatud direktiivi artiklite 4 ja 5 tähenduses. Direktiivi 89/106 artikkel 12 selgitab seoses sellega mh, et tõlgendusdokumendid annavad konkreetse vormi artiklis 3 ja I lisas sätestatud olulistele nõuetele, ühtlustades terminoloogia ja tehnilised alused ning märkides iga nõude kohta klassid või tasemed, kui see on vajalik ja kui teadusliku ja tehnilise oskusteabe tase seda võimaldab.

peetakse silmas ohtu, et inimesed, kes viibivad ehitiste sisemuses või nende läheduses, võivad saada raskeid ja otseseid kehavigastusi.

79. Kuigi selle tõlgendusdokumendi edasistest selgitustest nähtub, et õnnetusriskide all, mida peavad aitama vältida ehitiste ohutusele kasutamisel esitatavad olulised nõuded, on eelkõige mõeldud ehitiste „tavalise" kasutamise korral esinevaid ohte, [23] sisaldab oluliste ohtude – mitteammendav – loetelu ka seda laadi ohtusid, millel puudub vahetu seos ehitise kasutamisega ohustatud isikute poolt ning mis võivad tabada isegi väljaspool asjaomaseid ehitisi asuvaid isikuid. Viimati nimetatud laadi ohtude hulka kuulub näiteks punktis 3.3.2.1 kirjeldatud vigastuste või surmaga lõppevate õnnetuste oht ehitise juurde kuuluvate esemete allakukkumisel saadud tabamuse tõttu.

80. Võttes arvesse seda, et loetletud ohuliigid ja ohud, mida peetakse silmas direktiivi 89/106 I lisas sisalduva mõistega „ohutus kasutamisel", ei ole ühtsed, tuleb kõnealust mõistet tõlgendada laias tähenduses. Seega võib see minu arvates hõlmata ka töötajate ohutust ehitise välisküljel tehtavate tööde korral. [24]

81. Neid tõdemusi arvesse võttes jõuan järeldusele, et standardis EN 795 nimetatud klassi A1 kuuluvad ankurdusseadmed võivad oma funktsiooni poolest aidata täita ehitistele esitatavaid olulisi nõudeid, mis on sätestatud direktiivi 89/106 I lisas.

82. Eeltoodu põhjal tuleb esimesele eelotsuse küsimusele vastata nii, et standardis EN 795 nimetatud klassi A1 liigitatud ankurdusseadmed kuuluvad direktiivi 89/106 kohaldamisalasse, eeldusel et need on toodetud püsivaks paigaldamiseks ehitisse. Direktiivi 89/106 kohaldamisalasse kuulumine ei välista põhimõtteliselt teiste tooteohutust käsitlevate direktiivide kohaldamist.

C. Teine eelotsuse küsimus

83. Teise eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtult

23 – Seda laadi ohtude musternäitena olgu viidatud sellistele ohtudele nagu „kukkumine libisemise tagajärjel", „kukkumine komistamise ja vääratamise tagajärjel" ning ka „erinevatest kõrgustest tingitud ehk äkiline kukkumine", mis on määratletud eespool 19. joonealuses märkuses viidatud tõlgendusdokumendi nr 4 punktis 3.3.1.2.

24 – Sellega seoses ei saa jätta mainimata, et direktiivi 89/106 tähenduses ühtlustatud standardite pealkirjade ja viidete avaldamisest nähtub, et alates 1. novembrist 2006 kohaldatakse ühtlustatud standardit EN 516/2006 muu hulgas seadmetele, mis on ette nähtud katusele juurdepääsuks – katusesillad, astmelaiud ja astmed; vt komisjoni teatis, mis on seotud nõukogu 21. detsembri 1988. aasta direktiivi 89/106/EMÜ (ehitustooteid puudutavate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta) rakendamisega (ELT 2009, C 309, lk 1 jj).

teada, kas standardis EN 795 nimetatud klassi A1 liigitatud ankurdusseadmed võivad kuuluda direktiivi 89/686 kohaldamisalasse.

84. Vastavalt standardi EN 795 punktile 3.13.1.1 hõlmavad klassi A1 kuuluvad ankurdusseadmed vertikaal-, horisontaal- ning kaldpindadele kinnitatavat ankurdusvahendit. Nimetatud standardi tähenduses on „ankurdusvahend" üksikosa või üksikosad, mis on kestvalt kinnitatud ehitustarindiga ning millega saab kinnitada ankurdusseadmeid või isikukaitsevahendeid. [25] Seega moodustavad klassi A1 kuuluvate ankurdusseadmete sidusosa ankurdusvahendid, mis kinnitatakse ehitustarindiga.

85. Direktiivis 89/686 nimetatud isikukaitsevahendid on sama direktiivi artikli 1 lõike 2 esimese lõigu kohaselt seadmed, mis on konstrueeritud selleks, et inimene neid kannaks või hoiaks. Kuna standardis EN 795 nimetatud klassi A1 kuuluvad ankurdusseadmed ei ole oma olemuselt ette nähtud selleks, et inimene neid kannaks või hoiaks, siis on nende liigitamine direktiivi 89/686 artikli 1 lõike 2 esimeses lõigus nimetatud IKVks põhimõtteliselt välistatud.

86. Minu hinnangul ei luba selliseid ankurdusseadmeid liigitada direktiivi 89/686 artikli 1 lõike 2 teise lõigu punktides a–c nimetatud IKVks ka eeltingimus, mille kohaselt on IKV ette nähtud selleks, et inimene seda kannaks või hoiaks.

25 – Standardi EN 795 punkt 3.5.

87. Minu arvates on klassi A1 kuuluvate ankurdusseadmete liigitamine IKVks direktiivi 89/686 artikli 1 lõike 3 alusel samal põhjusel põhimõtteliselt välistatud.

88. Direktiivi 89/686 artikli 1 lõike 3 kohaselt tuleb iga süsteemi, mis on viidud turule koos IKVga ja mida kasutatakse viimase ühendamiseks teise välise lisaseadmega, käsitada IKV sidusosana ka siis, kui ei ole ette nähtud, et kasutaja kannab või hoiab seda süsteemi pidevalt kogu ohuga kokkupuutumise ajal.

89. Põhikohtuasja hagejad väidavad sellega seoses eelkõige, et ankurdusvahendid, mis moodustavad standardis EN 795 nimetatud klassi A1 kuuluvate ankurdusseadmete sidusosa, tuleb klassifitseerida nimetatud sätte tähenduses süsteemiks, mille abil ühendatakse IKV ehitisega.

90. Need argumendid ei ole veenvad.

91. Direktiivi 89/686 artikli 1 lõike 2 esimese lõigu üldnõudeid arvestades saab artikli 1 lõikes 3 nimetatud „süsteemide" kategooria nimelt hõlmata üksnes liikuvaid esemeid, mida kasutajad saavad kanda või hoida. Seda järeldust kinnitab artikli 1 lõike 3 sõnastus, mille kohaselt ei ole vajalik, et süsteem on ette

nähtud selleks, et kasutaja kannab või hoiab seda *pidevalt* kogu ohuga kokkupuutumise ajal. Sellega kinnitatakse vähemalt kaudselt, et kasutajad võivad üldjuhul kanda või hoida ka selliseid süsteeme, põhimõtteliselt peab seega tegemist olema liikuvate esemetega.

92. Sellega seoses olgu viidatud ka direktiivi 89/686 II lisa punktile 3.1.2.2, milles kehtestatakse põhinõuded allakukkumise vältimiseks kavandatud IKVdele. Nimetatud sätte kohaselt peavad allakukkumise või selle tagajärgede vältimiseks kavandatud IKV-l olema julgestusrihmad selle kinnitamiseks keha külge ja vahendid kinnitamiseks kindla kinnituspunkti külge.

93. Kuna klassi A1 kuuluvaid ankurdusseadmeid tuleb selles kontekstis pidada „kindlateks kinnituspunktideks", samal ajal kui direktiivi 89/686 II lisa punkti 3.1.2.2 kohaselt ei ole „kindlad kinnituspunktid" IKV osa, kinnitab nimetatud säte taas, et järeldus, et direktiiv 89/686 ei hõlma standardis EN 795 nimetatud klassi A1 liigitatud ankurdusseadmeid, on õige.

94. Lõpuks olgu viidatud ka direktiivi 89/686 artikli 1 lõikele 4, mille kohaselt ei kohaldata direktiivi 89/686 mõne muu direktiiviga hõlmatud IKVde suhtes, kui sellel direktiivil on samad turuleviimise, kaupade vaba liikumise ja ohutuse eesmärgid kui kõnealusel direktiivil. Nagu märkisin juba esimesele eelotsuse küsimusele vastamise raames, hõlmab direktiiv 89/106 standardis EN 795 nimetatud klassi A1 kuuluvaid ankurdusseadmeid juhul, kui need on toodetud püsivaks paigaldamiseks ehitisse. [26] Kui eelotsusetaotluse esitanud kohtu arusaama kohaselt oleks see nii kõnealuste ankurdusseadmete puhul, siis kohaldataks nende suhtes direktiivi 89/106. Artikli 1 lõike 4 esimese taande kohaselt jääksid kõnealused ankurdusseadmed seega direktiivi 89/686 kohaldamisalast välja.

95. Eeltoodu põhjal tuleb teisele eelotsuse küsimusele vastata nii, et standardis EN 795 nimetatud klassi A1 liigitatud ankurdusseadmed ei kuulu direktiivi 89/686 kohaldamisalasse.

D. *Kolmas eelotsuse küsimus*

96. Kolmanda eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas ankurdusseadet, mis iseenesest ei kuulu direktiivi 89/686 kohaldamisalasse, peaks see direktiiv siiski hõlmama, kui ankurdusseade on kavandatud ühendamiseks

26 – Vt käesoleva ettepaneku punkt 82.

mõne IKVga, mis kuulub direktiivi 89/686 kohaldamisalasse.

97. Seoses sellega viitab eelotsusetaotluse esitanud kohus eeskätt direktiivi 89/686 II lisa punktile 3.1.2.2, mille esimese lõigu kohaselt peavad allakukkumise või selle tagajärgede vältimiseks kavandatud IKV-l olema julgestusrihmad selle kinnitamiseks keha külge ja vahendid kinnitamiseks *kindla kinnituspunkti* külge. Punkti 3.1.2.2 kolmanda lõigu kohaselt peab tootja kasutusjuhendis täpselt ja täielikult sisalduma eeskätt teave *kindlale kinnituspunktile esitatavate nõuete* kohta.

98. Mõistliku hindamise korral peetakse kolmanda eelotsuse küsimusega järelikult silmas seda, kas mõiste „kindel kinnituspunkt" kasutamine direktiivi 89/686 II lisa punktis 3.1.2.2 tähendab, et direktiivi 89/686 raames tuleb kontrollida ka selliste kinnituspunktide kindlust.

99. Sellele küsimusele tuleb vastata eitavalt.

100. Esmalt tuleb viidata sellele, et direktiivi 89/686 II lisa punkti 3.1.2.2 sõnastus ei sisalda selgeid viiteid sellele, et direktiivi 89/686 kohaldamisala peaks laienema kindlatele kinnituspunktidele, mille külge IKVd kinnitatakse. Punkti 3.1.2.2 esimene lõik sisaldab üksnes tõdemust, et allakukkumise või selle tagajärgede vältimiseks kavandatud IKVd peavad olema konstrueeritud nii, et neid saab kinnitada kindla kinnituspunkti külge. Viimane lõik sisaldab sellega seoses nõudeid kasutusjuhendi sisule, milles peab vajaduse korral olema esitatud ka teave kindlale kinnituspunktile esitatavate nõuete kohta.

101. Minu hinnangul ei sisalda ka direktiivi 89/686 II lisa punkti 3.1.2.2. sõnastus seega ühtegi veenvat pidepunkti, mis annaks alust eeldada, et direktiivi 89/686 kohaldamisalasse kuuluva IKVga ühendamiseks kavandatud kinnituspunktide kindlust tuleks nüüd kontrollida ka direktiivi 89/686 raames.

102. Seda järeldust kinnitab direktiivi 89/686 süstemaatiline tõlgendamine. Seejuures tuleb rõhutada eeskätt seda, et direktiivi 89/686 II lisas on sätestatud üksnes ohutuse põhinõuded, millele peavad IKVd nimetatud direktiivi artikli 3 kohaselt vastama, et kaitsta kasutajate tervist ning tagada nende ohutus. Seega ei käsitle II lisa küsimust, milliseid tooteid direktiiv 89/686 hõlmab, vaid pigem küsimust, millistele nõuetele peavad direktiivi 89/686 kohaldamisalasse kuuluvad tooted vastama.

Põhimõtteliselt ei puuduta II lisa seega direktiivi 89/686 esemelist kohaldamisala.

103. Eeltoodu põhjal tuleb kolmandale eelotsuse küsimusele vastata nii, et kontrollides seda, kas direktiivi 89/686 kohaldamisalasse kuuluv isikukaitsevahend vastab selle direktiivi põhinõuetele, ei oma tähtsust küsimus, kas ankurdusseadmed, millega nimetatud isikukaitsevahend kinnitatakse, on ettenähtud kasutamistingimustel kindlad.

E. *Neljas eelotsuse küsimus*

104. Neljanda eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas standardis EN 795 nimetatud klassi A1 kuuluvale ankurdusseadmele võib soovi korral kinnitada CE–märgise tõendina direktiivile 89/686 ja/või direktiivile 89/106 vastavuse kohta, juhul kui Euroopa Kohus peaks jõudma järeldusele, et sellised ankurdusseadmed jäävad nimetatud direktiivide kohaldamisalast täiesti välja.

105. Kõigepealt tuleb meenutada, et minu hinnangul tuleb esimesele eelotsuse küsimusele vastata nii, et standardis EN 795 nimetatud klassi A1 liigitatud ankurdusseadmed kuuluvad direktiivi 89/106 kohaldamisalasse, kui need on toodetud püsivaks paigaldamiseks ehitisse. [27]

106. Neljandale eelotsuse küsimusele vastamisel tuleb rõhutada, et nii asjakohaste sätete süstemaatilisest kui ka teleoloogilisest tõlgendamisest tuleneb, et toodetele, mis ei kuulu direktiivide 89/686 ja 89/106 kohaldamisalasse, ei või kinnitada nende direktiivide kohast CE-märgist.

107. Seoses sellega tuleb kõigepealt viidata otsusele 93/465, mille lisa punkti I B osas on sätestatud CE-vastavusmärgise kinnitamise ja kasutamise põhisuunised. [28] Vastavalt nendele suunistele

– tõendab CE-vastavusmärgis vastavust kõikidele kohustustele, mis on tootega seoses tootjale pandud CE-vastavus-

27 – Vt käesoleva ettepaneku punkt 82.

28 – Otsus 93/465 sisaldab peamiselt direktiivide andjale adresseeritud suuniseid *new-approach*-direktiivide väljatöötamiseks. Lisa punkti I B osas sisalduvad CE-vastavusmärgise kinnitamise ja kasutamise põhisuunised on seega üle võetud *new-approach*-direktiividesse, mis on vastu võetud pärast nimetatud otsuse jõustumist. Lisaks sellele muudeti ning otsust 93/465 silmas pidades kohandati nõukogu 22. juuli 1993. aasta direktiiviga 93/68/EMÜ (EÜT L 220, lk 1, ELT eriväljaanne 13/12, lk 173) ka enne seda vastu võetud *new-approach*-direktiivid.

märgise kinnitamist käsitlevate ühenduse direktiividega (punkti I B osa alapunkt a);

– näitab tööstustoodetele kinnitatud CE-vastavusmärgis, et kõnealuse märgise kinnitanud või kinnitamise eest vastutav füüsiline või juriidiline isik on kontrollinud, et toode vastab kõikidele selle suhtes kehtestatud täielikku ühtlustamist käsitlevatele ühenduse sätetele ning on läbinud asjakohased vastavushindamismenetlused (punkti I B osa alapunkt b);

– kui kõnealustes direktiivides ei ole sätestatud teisiti, peavad *new-approach*-direktiividega hõlmatud tööstustooted kandma CE-vastavusmärgist (punkti I B osa alapunkt e);

– peavad liikmesriigid vastu võtma kõik vajalikud siseriiklikud õigusnormid, et vältida võimalikke segadusi ja CE-vastavusmärgise kuritarvitamist (punkti I B osa alapunkt l).

108. Minu arvates tuleneb nimetatud suuniste süstemaatilisest seosest selgelt, et CE-märgist võib toodetele kinnitada ainult juhul, kui tooted on hõlmatud mõne *new-approach*-direktiiviga ja vastavad selles sätestatud nõuetele. [29]

109. Asjaomaste sätete teleoloogiline tõlgendamine annab sama tulemuse.

110. CE-märgise mõte ja eesmärk seisneb selles, et tagada märgistatud toodete puhul kaupade vaba liikumine. [30] Seda arvestades sisaldavad nii direktiiv 89/106 kui ka direktiiv 89/686 selgeid sätteid selle kohta, et liikmesriigid ei tohi põhimõtteliselt keelata, piirata ega takistada nimetatud direktiivide kohaldamisalasse kuuluvate ja nende direktiivide nõuetele vastavate CE-märgisega varustatud toodete turuleviimist. [31]

111. CE-märgisega antakse liikmesriikide pädevatele asutustele seoses sellega teada, et toote turuleviija hinnangul vastab toode asjaomaste *new-approach*-direktiivide nõuetele. Oma funktsiooni poolest kujutab CE-märgis

29 – Vt Wagner, G., „Das neue Produktsicherheitsgesetz: Öffentlich-rechtliche Produktverantwortung und zivilrechtliche Folgen (Teil I)", BB 1997, lk 2489, 2497.

30 – Vt käesoleva ettepaneku punkt 57.

31 – Direktiivi 89/686 artikli 4 lõige 1. Artikli 4 lõige 2 koostoimes direktiivi 89/106 artikliga 6.

endast seega eeskätt siseriiklikele haldusasutustele adresseeritud märgist. [32]

112. Seda CE-märgise üldist eesmärki silmas pidades ei oleks üldse mingit mõtet lubada kinnitada CE-märgist toodetele, mis ei ole hõlmatud *new-approach*-direktiividega. CE-märgise kinnitamine toodetele, mille suhtes ei kohaldata *new-approach*-direktiive, ei tooks liikmesriikidele ilmselgelt kaasa kohustust tunnustada nende toodete vastavust täielikult ühtlustatud kaitsetasemele. CE-märgise kinnitamine sellistele toodetele ei saaks seega kuidagi aidata nende toodete puhul tagada kaupade vaba liikumist.

113. CE-märgise kinnitamine toodetele, mida *new-approach*-direktiivid ei hõlma, tekitaks peale selle veel suurt segadust, kuna sel juhul ei oleks enam üldse arusaadav, mida konkreetsele tootele kinnitatud CE-märgisega täpselt tõendatakse. See oleks lõpuks kahjulik ka tarbijakaitsele. [33]

114. Seda arvestades märgitakse alates 1. jaanuarist 2010 kehtiva Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määruse (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 [34], artikli 30 lõikes 2 sõnaselgelt, et CE-vastavusmärgis kinnitatakse ainult nendele toodetele, millele märgise kinnitamine on ette nähtud konkreetsete ühenduse ühtlustamise õigusaktidega, ning seda ei kinnitata teistele toodetele. [35]

115. Eeltoodu põhjal tuleb neljandale eelotsuse küsimusele vastata nii, et standardis EN 795 nimetatud klassi A1 kuuluvale

32 – Klindt, T., „Das Recht der Produktsicherheit: ein Überblick", *VersR*. 2004, lk 296 ja 298. Vt ka van Rienen, W., Wasser, U., *EG-Recht der Gas- und Wasserversorgungstechnik*, Bonn 1999, punkt 139, kes rõhutavad, et CE-märgise tähendus piirdub sellega, et see näitab siseriiklikele turu järelevalveasutustele, et sellega on läbi viidud toote asjaomaste direktiivide põhinõuetele vastavuse hindamine ja tootel on seetõttu kuni vastupidise tõendamiseni ühenduse õigusaktidest tulenev õigus nõuda takistamatut turulepääsu ja kasutusele võttu kõikides liikmesriikides. Vt ka Strübbe, K., *Die Neuordnung des deutschen Konformitätsbewertungssystems*, Regensburg 2006, lk 120 jj; Kapoor, A., Klindt, T., „„New Legislative Framework" in EU-Produktsicherheitsrecht – Neue Marktüberwachung in Europa?", *EuZW* 2008, lk 649 ja 651.

33 – Seda, et nüüd tuleb selles õigusvaldkonnas silmas pidada ka tarbijakaitset, näitab muu hulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta otsuse nr 768/2008/EÜ turustamise ühise raamistiku kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 93/465/EMÜ (ELT L 218, lk 82) põhjendus 30. Selles viidatakse eeskätt sellele, et CE-vastavusmärgis peaks põhimõtteliselt olema küll ainus vastavusmärgis, ent ometigi võib kasutada teisi märgiseid, kui need aitavad kaasa tarbijakaitse parandamisele ega ole hõlmatud ühenduse ühtlustamise õigusaktidega. Vt ka Lenz, C., Scherer, J., „Ist die Anbringung von Qualitätszeichen nationaler Prüfungsorganisationen neben CE-Kennzeichnungen zulässig?", *EWS* 2001, Beilage 3 zu Heft 11, lk 4 jj, kes nimetasid juba otsuse 93/465 kohaldamise ajal CE-märgise lisaeesmärgina tarbijate ja kasutajate kaitsmist eksitamise eest.

34 – *ELT L 218, lk 30.*

35 – Ka otsuse 768/2008 I lisa artikkel R11 sätestab sellega seoses sõnaselgelt, et CE-vastavusmärgise suhtes kohaldatakse määruse nr 765/2008 artiklis 30 sätestatud üldpõhimõtteid.

ankurdusseadmele ei või kinnitada CE-märgist tõendina seadme vastavuse kohta direktiivile, mida seadme suhtes ei kohaldata.

F. *Viies eelotsuse küsimus*

116. Viienda eelotsuse küsimuse esitab eelotsusetaotluse esitanud kohus juhuks, kui Euroopa Kohus jõuab eelmistele eelotsuse küsimustele vastamisel järeldusele, et kõnealused ankurdusseadmed ei kuulu küll direktiivide 89/686 ja 89/106 kohaldamisalasse, kuid ometigi võib neile soovi korral kinnitada nimetatud direktiivide kohase CE-märgise.

117. Sel juhul soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, mil viisil tuleb CE-märgise vabatahtliku kinnitamise eesmärgil kontrollida, kas ankurdusseadmed, mida direktiivid 89/686 ja 89/106 ei hõlma, vastavad nimetatud direktiivides sätestatud eeltingimustele.

118. Nagu juba selgitasin, on CE-märgise vabatahtlik kasutamine välistatud. Järelikult on viies eelotsuse küsimus esemetu. Seega ei vaja see edasist arutamist.

G. *Kuues eelotsuse küsimus*

119. Kuuenda eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas standardis EN 795 klassi A1 kuuluvate ankurdusseadmete suhtes sätestatud määratlused ja nõuded on käsitatavad Euroopa Kohtu poolt tõlgendatava ühenduse õigusena.

120. Selle küsimuse õigeks mõistmiseks tuleb rõhutada seda, et standard EN 795 määrab kindlaks nõuded ja katsemeetodid ankurdusseadmete puhul, mis kuuluvad viide eri klassi, mida tähistatakse tähtedega A–E. Nimetatud standardi kohaselt liigitatakse ehituslikud ankurdusvahendid klassi A, mobiilsed ankurdusvahendid klassi B, horisontaalsete elastsete kaablitega ankurdusvahendid klassi C, horisontaalsete jäikade raampuudega ankurdusvahendid klassi D ja vahendi enda kaalu poolt hoitavad ankurdusvahendid klassi E.

121. CEN võttis standardi EN 795 vastu 29. märtsil 1996 ja komisjon avaldas selle 12. veebruari 2000. aasta teatisega, mis on seotud nõukogu 21. detsembri 1989. aasta direktiivi 89/686/EMÜ (isikukaitsevahendeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) rakendamisega. [36] See teatis avaldati siiski sõnaselge reservatsiooniga, et selles ei käsitleta seadmeid, mis kuuluvad

36 – Eespool 6. joonealuses märkuses viidatud komisjoni 12. veebruari 2000. aasta teatis.

klassi A (ehituslikud ankurdusvahendid), klassi C (horisontaalsete elastsete kaablitega ankurdusvahendid) ja klassi D (horisontaalsete jäikade raampuudega ankurdusvahendid), ja et nende puhul ei saa järelikult eeldada vastavust direktiivile 89/686.

122. Silmas pidades eriasjaolu, et komisjon ei ole klassi A kuuluvatele ankurdusvahenditele standardis EN 795 esitatavaid nõudeid ja nende katsetamise meetodeid ühtlustatud standardina direktiivi 89/686 tähenduses tunnustanud ega Euroopa Liidu Teatajas avaldanud, ei tule standardit EN 795 lugeda klassi A1 kuuluvate ankurdusseadmete osas ühtlustatud standardiks direktiivi 89/686 tähenduses. [37]

123. See tähendab, et standardit EN 795 tuleb lugeda ühtlustatud standardiks direktiivi 89/686 tähenduses ainult klassi B ja klassi E kuuluvate ankurdusseadmete suhtes. Klassidesse A, C ja D kuuluvate ankurdusseadmete osas tuleb seda käsitada tehnilise olemusega ühtlustamata standardina, mille on vastu võtnud eraõiguslik standardimisasutus. [38] Eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimusele, kas standardis EN 795 klassi A1 kuuluvate ankurdusseadmete suhtes sätestatud määratlused ja nõuded on käsitatavad ühenduse õigusena, tuleb juba sel põhjusel vastata eitavalt.

124. Eeltoodu põhjal tuleb kuuendale eelotsuse küsimusele vastata nii, et standard EN 795 ei ole standardis nimetatud klassi A1 kuuluvate ankurdusseadmete osas käsitatav Euroopa Liidu Kohtu poolt tõlgendatava ühenduse õigusena.

H. *Seitsmes ja kaheksas eelotsuse küsimus*

125. Juhul kui Euroopa Kohus peaks leidma, et tal on pädevus tõlgendada standardit EN 795, pidades silmas sama standardi klassi A1 kuuluvaid ankurdusseadmeid, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus oma seitsmenda ja kaheksanda eelotsuse küsimusega selgitada, mil viisil tuleb läbi viia nende ankurdusseadmete nimetatud standardis ette nähtud staatilise ja dünaamilise koormuse katsed. Seejuures küsib eelotsusetaotluse

37 – Vt Gambelli, F., *Aspects juridiques de la normalisation et de la réglementation technique européenne*, Pariis 1994, lk 17 jj, kes juhib tähelepanu sellele, et ühtlustatud standard on CEN-i koostatud Euroopa standard, millel on kindlad tunnused. Üks nendest tunnustest on see, et CEN-i koostatud Euroopa standardi võtab vastu komisjon, kes avaldab selle seejärel Euroopa Liidu Teatajas.

38 – Vt Jarass, H., „Probleme des Europäischen Bauproduktenrechts", *NZBau* 2008, lk 145 ja 146, kes nimetab Euroopa standardimisasutuste vastu võetud standardeid, mille osas puudub komisjoni mandaat ja/või heakskiit, ühtlustamata Euroopa standarditeks, mis kujutavad endast pelgalt oskusteavet.

esitanud kohus eelkõige seda, kas need katsed tuleb läbi viia ettenähtud kasutustingimustel (seitsmes eelotsuse küsimus) ning kas katsetamisel tuleb järgida tootja kasutusjuhendis sisalduvaid kasutuspiiranguid (kaheksas eelotsuse küsimus).

126. Kuna minu hinnangul ei saa standardit EN 795 käsitada klassi A1 kuuluvate ankurdusseadmete osas Euroopa Liidu Kohtu poolt tõlgendatava ühenduse õigusena, siis on seitsmes ja kaheksas eelotsuse küsimus esemetud. Seega ei vaja need edasist arutamist.

VIII. Ettepanek

127. Eeltoodud kaalutlustele tuginedes teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Rechtbank 's-Gravenhage eelotsuse küsimustele järgmiselt:

„1. Euroopa standardis EN 795 nimetatud klassi A1 liigitatud ankurdusseadmed kuuluvad nõukogu 21. detsembri 1988. aasta direktiivi 89/106/EMÜ ehitustooteid puudutavate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta kohaldamisalasse, eeldusel et need on toodetud püsivaks paigaldamiseks ehitisse. Direktiivi 89/106 kohaldamisalasse kuulumine ei välista põhimõtteliselt teiste tooteohutust käsitlevate direktiivide kohaldamist.

2. Standardis EN 795 nimetatud klassi A1 liigitatud ankurdusseadmed ei kuulu nõukogu 21. detsembri 1989. aasta direktiivi 89/686/EMÜ isikukaitsevahendeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta kohaldamisalasse.

3. Kontrollides seda, kas direktiivi 89/686 kohaldamisalasse kuuluv isikukaitsevahend vastab selle direktiivi põhinõuetele, ei oma tähtsust küsimus, kas ankurdusseadmed, millega nimetatud isikukaitsevahend kinnitatakse, on ettenähtud kasutamistingimustel turvalised.

4. Standardis EN 795 nimetatud klassi A1 liigitatud ankurdusseadmele ei või kinnitada CE–märgist tõendina seadme vastavuse kohta direktiivile, mida seadme suhtes ei kohaldata.

5. Standard EN 795 ei ole standardis nimetatud klassi A1 liigitatud ankurdusseadmete osas käsitatav Euroopa Liidu Kohtu poolt tõlgendatava ühenduse õigusena."